

Bruselj, 5. april 2023
(OR. en)

Medinstitucionalna zadeva:
2023/0101 (NLE)

8169/23
ADD 1

FRONT 113
COWEB 39
MIGR 120

PREDLOG

Pošiljatelj:	za generalno sekretarko Evropske komisije: direktorica Martine DEPREZ
Datum prejema:	5. april 2023
Prejemnik:	Thérèse BLANCHET, generalna sekretarka Sveta Evropske unije
Št. dok. Kom.:	COM(2023) 260 final - ANNEX
Zadeva:	PRILOGA k Predlogu SKLEPA SVETA o podpisu, v imenu Unije, in o začasni uporabi Sporazuma med Evropsko unijo in Črno goro o operativnih dejavnostih, ki jih Evropska agencija za mejno in obalno stražo izvaja v Črni gori

Delegacije prejmejo priloženi dokument COM(2023) 260 final - ANNEX.

Priloga: COM(2023) 260 final - ANNEX

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 5.4.2023
COM(2023) 260 final

ANNEX

PRILOGA

k

Predlogu

SKLEPA SVETA

**o podpisu, v imenu Unije, in o začasni uporabi Sporazuma med Evropsko unijo in Črno
goro o operativnih dejavnostih, ki jih Evropska agencija za mejno in obalno stražo
izvaja v Črni gori**

Sporazum med Evropsko unijo in Črno goro o operativnih dejavnostih, ki jih Evropska agencija za mejno in obalno stražo izvaja v Črni gori

EVROPSKA UNIJA

in ČRNA GORA,

v nadaljnjem besedilu posamično pogodbenica oziroma skupaj pogodbenici, STA SE –

OB UPOŠTEVANJU, da se lahko pojavijo primeri, v katerih Evropska agencija za mejno in obalno stražo (v nadaljnjem besedilu: Agencija) usklajuje operativno sodelovanje med državami članicami Evropske unije in Črno goro, med drugim na ozemlju Črne gore,

OB UPOŠTEVANJU, da je treba za primere, v katerih bodo imeli člani skupin, ki jih napoti Agencija, izvršilna pooblastila na ozemlju Črne gore, vzpostaviti pravni okvir v obliki sporazuma o statusu,

OB UPOŠTEVANJU, da lahko sporazum o statusu določa, da Agencija vzpostavi lokalne urade na ozemlju Črne gore za olajšanje in izboljšanje usklajevanja operativnih dejavnosti ter zagotovitev učinkovitega upravljanja človeških in tehničnih virov Agencije,

OB UPOŠTEVANJU visoke ravni varstva osebnih podatkov v Črni gori in Evropski uniji ter

OB UPOŠTEVANJU, da je Črna gora ratificirala Konvencijo Sveta Evrope št. 108 z dne 28. januarja 1981 o varstvu posameznikov glede na avtomatsko obdelavo osebnih podatkov in njen dodatni Protokol,

OB UPOŠTEVANJU, da sta spoštovanje človekovih pravic in demokratičnih načel temeljni načeli, ki urejata sodelovanje med pogodbenicama,

OB UPOŠTEVANJU, da je Črna gora ratificirala Konvencijo o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin z dne 4. novembra 1950, v kateri našteje pravice ustrezajo tistim iz Listine Evropske unije o temeljnih pravicah,

OB UPOŠTEVANJU, da bi bilo treba pri vseh operativnih dejavnostih Agencije na ozemlju Črne gore v celoti spoštovati temeljne pravice in mednarodne sporazume, katerih pogodbenice so Evropska unija, njene države članice in/ali Črna gora,

OB UPOŠTEVANJU, da morajo vse osebe, ki sodelujejo pri operativni dejavnosti, ohranjati najvišje standarde integritete, etičnega ravnanja in strokovnosti in spoštovanja temeljnih pravic ter izpolnjevati obveznosti, ki so jim naložene z določbami operativnega načrta ter kodeksom ravnanja Agencije –

ODLOČILI SKLENITI NASLEDNJI SPORAZUM:

Člen 1

Področje uporabe

1. Ta sporazum ureja vse zadeve, potrebne za napotitev skupin za upravljanje meja iz stalne enote evropske mejne in obalne straže v Črno goro, kjer lahko člani skupin izvajajo izvršilna pooblastila.

2. Napotitev iz odstavka 1 lahko poteka na ozemlju Črne gore.

V skladu z obveznostmi pogodbenic na podlagi prava morja, zlasti Konvencije Združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu, se lahko operativne dejavnosti izvajajo tudi v izključni ekonomski coni Črne gore. Operativne dejavnosti, ki se izvajajo na podlagi tega sporazuma, ne vplivajo na obveznosti iskanja in reševanja, ki izhajajo iz prava morja, zlasti iz Konvencije Združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu, Mednarodne konvencije o varstvu človeškega življenja na morju ter Mednarodne konvencije o iskanju in reševanju na morju.

3. Ne ta sporazum ne nobeno dejanje, ki ga pri njegovem izvajanju storita pogodbenici ali je storjeno v njunem imenu, vključno s pripravo operativnih načrtov ali sodelovanjem v čezmejnih operacijah, v ničemer ne vpliva na status in razmejitvev ozemelj držav članic Evropske unije in Črne gore v skladu z mednarodnim pravom.

Člen 2

Opredelitve pojmov

V tem sporazumu se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

- (1) „Agencija“ pomeni Evropsko agencijo za mejno in obalno stražo, ustanovljeno z Uredbo (EU) 2019/1896¹ Evropskega parlamenta in Sveta ali njenimi morebitnimi spremembami;
- (2) „operativna dejavnost“ pomeni skupno operacijo ali hitro posredovanje na mejah;
- (3) „izvršna pooblastila“ pomenijo pooblastila, potrebna za opravljanje nalog, potrebnih za nadzor meje, ki se izvajajo na ozemlju Črne gore med operativno dejavnostjo, kot je določeno v operativnem načrtu;
- (4) „nadzor meje“ pomeni dejavnost, ki se izvaja na meji v skladu z in za namene tega sporazuma zgolj kot odziv na nameravani ali dejanski prehod meje, ne glede na vse druge okoliščine, kot so mejna kontrola, varovanje meje in ocena groženj za notranjo varnost državne meje;
- (5) „operativni načrt“ pomeni načrt, na podlagi katerega se izvajajo operativne dejavnosti, kot je določeno v členih 38 in 74 Uredbe (EU) 2019/1896;
- (6) „skupine za upravljanje meja“ pomenijo skupine, ki se oblikujejo iz stalne enote evropske mejne in obalne straže za napotitev na zunanje meje držav članic in v tretje države v okviru skupnih operacij in hitrega posredovanja na mejah;
- (7) „posvetovalni forum“ pomeni svetovalno telo, ki ga Agencija ustanovi na podlagi člena 108 Uredbe (EU) 2019/1896;
- (8) „stalna enota evropske mejne in obalne straže“ pomeni stalno enoto evropske mejne in obalne straže iz člena 54 Uredbe (EU) 2019/1896;

¹ Uredba (EU) 2019/1896 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. novembra 2019 o evropski mejni in obalni straži ter razveljavitvi uredb (EU) št. 1052/2013 in (EU) 2016/1624 (UL L 295, 14.11.2019, str. 1).

- (9) „EUROSUR“ pomeni okvir za izmenjavo informacij in sodelovanje med državami članicami in Evropsko agencijo za mejno in obalno stražo;
- (10) „opazovalec spoštovanja temeljnih pravic“ pomeni opazovalca spoštovanja temeljnih pravic, kot je določen v členu 110 Uredbe (EU) 2019/1896;
- (11) „matična država članica“ pomeni državo članico, iz katere je uslužbenec napoten ali dodeljen stalnim enotam evropske mejne in obalne straže;
- (12) „incident“ pomeni dogodek v zvezi z nezakonitim priseljevanjem, čezmejnimi kriminalom ali ogrožanjem življenj migrantov na ali ob zunanjih mejah Evropske unije ali Črne gore ali v njihovi bližini;
- (13) „skupna operacija“ pomeni ukrep, ki ga Agencija usklajuje ali organizira v podporo nacionalnim organom Črne gore, odgovornim za nadzor meje, njen cilj pa je reševanje izzivov, kot so nedovoljene migracije, sedanje ali prihodnje grožnje na mejah Črne gore ali čezmejni kriminal, pa tudi zagotavljanje povečane tehnične in operativne pomoči pri nadzoru teh meja;
- (14) „član skupine“ pomeni člana stalne enote evropske mejne in obalne straže, ki je prek skupine za upravljanje meja napoten za sodelovanje pri operativni dejavnosti;
- (15) „država članica“ pomeni državo članico Evropske unije;
- (16) „operativno območje“ pomeni geografsko območje, na katerem naj bi se izvajala operativna dejavnost;
- (17) „sodelujoča država članica“ pomeni državo članico, ki sodeluje v operativni dejavnosti z zagotavljanjem tehnične opreme ali osebja stalne enote evropske mejne in obalne straže;
- (18) „osebni podatki“ pomenijo katero koli informacijo v zvezi z določeno ali določljivo fizično osebo (v nadaljnjem besedilu: posameznik, na katerega se nanašajo osebni podatki); določljiva oseba je tista, ki jo je mogoče neposredno ali posredno identificirati, zlasti z navedbo identifikatorja, kot so ime, identifikacijska številka, podatki o lokaciji, spletni identifikator, ali z navedbo enega ali več dejavnikov, značilnih za fizično, fiziološko, genetsko, duševno, gospodarsko, kulturno ali družbeno identiteto te osebe;
- (19) „hitro posredovanje na mejah“ pomeni ukrep, namenjen odzivanju na poseben in nesorazmeren izziv na mejah Črne gore, tako da se skupine za upravljanje meja za omejeno obdobje napotijo na ozemlje Črne gore, da bi nadzorovale mejo skupaj z nacionalnimi organi Črne gore, odgovornimi za nadzor meje;
- (20) „statutarni uslužbenci“ pomenijo uslužbence, ki jih zaposli Evropska agencija za obmejno in obalno stražo v skladu s Kadrovskimi predpisi za uradnike Evropske unije in Pogoji za zaposlitev drugih uslužbencev Evropske unije, določenimi v Uredbi Sveta (EGS, Euratom, ESPJ) št. 259/68².

Člen 3

Začetek operativnih dejavnosti

1. Operativna dejavnost na podlagi tega sporazuma se začne s pisnim sklepom izvršnega direktorja Agencije (v nadaljnjem besedilu: izvršni direktor) na podlagi pisne zahteve pristojnih organov Črne gore. Ta zahteva vključuje opis razmer, možne cilje in predvidene potrebe ter potrebne profile osebja, po potrebi vključno z osebjem, ki ima izvršilna pooblastila.

² UL L 56, 4.3.1968, str. 1.

2. Če izvršni direktor meni, da bi zahtevana operativna dejavnost verjetno povzročila resne in/ali stalne kršitve temeljnih pravic ali obveznosti mednarodne zaščite, operativne dejavnosti ne začne.
3. Če po prejemu zahteve iz odstavka 1 izvršni direktor Agencije meni, da so potrebne nadaljnje informacije za odločitev o začetku operativne dejavnosti, lahko zahteva nadaljnje informacije ali pooblasti strokovnjake Agencije, da odpotujejo v Črno goro in tam ocenijo razmere. Črna gora olajša tako potovanje.
4. Izvršni direktor odloči, da se operativna dejavnost ne začne, če meni, da obstajajo upravičeni razlogi za njen odlog ali prekinitve na podlagi člena 18.

Člen 4

Operativni načrt

1. Za vsako operativno dejavnost se Agencija in Črna gora dogovorita o operativnem načrtu v skladu s členoma 38 in 74 Uredbe (EU) 2019/1896. Operativni načrt je zavezujoč za Agencijo, Črno goro in sodelujoče države članice.
2. V operativnem načrtu so podrobno opredeljeni organizacijski in procesni vidiki operativne dejavnosti, vključno z:
 - (a) opisom razmer z načinom delovanja in cilji napotitve, vključno z operativnim ciljem;
 - (b) predvidenim časom trajanja operativne dejavnosti, da se dosežejo njeni cilji;
 - (c) operativnim območjem;
 - (d) podrobnim opisom nalog, ki se izvajajo pri izvrševanju uradnih dolžnosti, vključno s tistimi, za katere so potrebna izvršilna pooblastila, odgovornostmi, tudi glede spoštovanja temeljnih pravic in zahtev glede varstva podatkov, in posebnimi navodili za skupine, tudi v zvezi z dovoljenim vpogledom v zbirke podatkov in dovoljenim službenim orožjem, strelivom in opremo v Črni gori;
 - (e) sestavo skupine za upravljanje meja in napotitvijo drugega zadevnega osebja/prisotnostjo drugih statutarних uslužbencev Agencije, vključno z opazovalci spoštovanja temeljnih pravic;
 - (f) določbami o poveljevanju in nadzoru, vključno z imeni in čini mejnih policistov ali drugega zadevnega osebja Črne gore, pristojnega za sodelovanje s člani skupin in Agencijo, zlasti imeni in čini tistih mejnih policistov ali drugega zadevnega osebja, ki opravlja naloge poveljevanja med obdobjem napotitve, in položajem članov skupin v liniji poveljevanja;
 - (g) tehnično opremo, ki se razporedi med operativno dejavnostjo, vključno s posebnimi zahtevami, kot so pogoji uporabe, zahtevano osebje, prevoz in druga logistika, in finančnimi določbami;
 - (h) podrobnimi določbami o takojšnjem poročanju o incidentih s strani Agencije upravnemu odboru in zadevnim organom sodelujočih držav članic in Črne gore o kakršnem koli incidentu, do katerega pride med operativno dejavnostjo, ki se izvaja na podlagi tega sporazuma;

- (i) shemo poročanja in ocenjevanja, ki vsebuje referenčna merila za poročilo o oceni, tudi glede spoštovanja temeljnih pravic, in končni datum predložitve končnega poročila o oceni;
 - (j) kar zadeva operacije na morju, posebnimi podatki o uporabi ustrezne pristojnosti in prava, ki se uporablja na operativnem območju, vključno s sklici na nacionalno in mednarodno pravo ter pravo Unije glede prestrezanja, reševanja na morju in izkrcanja;
 - (k) pogoji sodelovanja z organi, uradi in agencijami Unije, razen Agencije, drugimi tretjimi državami ali mednarodnimi organizacijami;
 - (l) splošnimi navodili, kako zagotoviti zaščito temeljnih pravic med operativno dejavnostjo, vključno z varstvom osebnih podatkov in obveznostmi, ki izhajajo iz mednarodnih instrumentov s področja človekovih pravic, ki se uporabljajo;
 - (m) postopki, na podlagi katerih se osebe, ki potrebujejo mednarodno zaščito, žrtve trgovine z ljudmi, mladoletniki brez spremstva in druge osebe v ranljivem položaju napotijo na pristojne nacionalne organe, ki jim zagotovijo ustrezno pomoč;
 - (n) postopki, ki določajo mehanizem za sprejemanje in posredovanje pritožb Agenciji in Črni gori (tudi pritožb, vloženih na podlagi člena 8(5) tega sporazuma) zoper vsako osebo, ki sodeluje pri operativni dejavnosti, vključno z mejnimi policisti ali drugim zadevnim osebjem Črne gore in člani skupin, v katerih so navedene trditve o kršitvah temeljnih pravic v okviru njihovega sodelovanja pri operativni dejavnosti Agencije;
 - (o) logistično ureditvijo, vključno z informacijami o delovnih pogojih in okolju na območjih, na katerih naj bi se izvajala operativna dejavnost, ter
 - (p) določbami o lokalnem uradu, vzpostavljenem v skladu s členom 6.
3. Operativni načrt in vse njegove spremembe ali prilagoditve so predmet soglasja Agencije, Črne gore in vseh držav članic, ki mejijo na Črno goro ali na operativno območje, po posvetovanju s sodelujočimi državami članicami. Agencija a postopek usklajuje z zadevnimi državami članicami.
 4. Izmenjava informacij in operativno sodelovanje za namene sistema EUROSUR potekata v skladu s pravili o oblikovanju in izmenjavi specifičnih slik razmer, ki se opredelijo v operativnem načrtu za zadevno operativno dejavnost.
 5. Ocenovanje operativne dejavnosti v skladu z odstavkom 2, točka (i), skupaj opravi Črna gora in Agencija.
 6. Pogoji sodelovanja z organi, uradi in agencijami Evropske unije v skladu z odstavkom 2, točka (k), se določijo glede na njihova pooblastila in v okviru razpoložljivih virov.

Člen 5

Poročanje o incidentih

Agencija in policijska uprava kot organ ministrstva za notranje zadeve Črne gore vzpostavi vsaka svoj mehanizem za poročanje o incidentih, ki omogoča pravočasno poročanje o vseh incidentih, do katerih pride med izvajanjem operativne dejavnosti na podlagi tega sporazuma.

Agencija in Črna gora druga drugi pomagata pri izvajanju vseh potrebnih poizvedb in preiskav o vsakem incidentu, sporočenem prek takega mehanizma, kot so identifikacija prič

ter zbiranje in predložitev dokazov, vključno z zahtevami za pridobitev in, če je ustrezno, izročitev predmetov, povezanih s sporočenim incidentom. Izročitev takih predmetov se lahko pogojuje z njihovo vrnitvijo pod pogoji, ki jih določi pristojni organ, ki take predmete izroči.

Člen 6

Lokalni uradi

1. Agencija lahko na ozemlju Črne gore vzpostavi lokalne urade za lajšanje in izboljšanje usklajevanja operativnih dejavnosti ter za zagotovitev učinkovitega upravljanja človeških in tehničnih virov Agencije. Lokacijo lokalnega urada določi Agencija po posvetovanju z ustreznimi organi Črne gore.
2. Lokalni uradi se vzpostavijo v skladu z operativnimi potrebami in za obdobje, ki ga Agencija potrebuje za izvedbo operativnih dejavnosti v Črni gori in sosednji regiji. Agencija lahko ob soglasju Črne gore tako obdobje podaljša.
3. Vsak lokalni urad vodi predstavnik Agencije, ki ga za vodjo lokalnega urada imenuje izvršni direktor in ki nadzoruje splošno delovanje urada.
4. Če je ustrezno, lokalni uradi:
 - (a) nudijo operativno in logistično podporo ter zagotavljajo usklajevanje dejavnosti Agencije na zadevnih operativnih območjih;
 - (b) zagotavljajo operativno podporo Črni gori na zadevnih operativnih območjih;
 - (c) spremljajo dejavnosti skupin in redno poročajo glavnemu sedežu Agencije;
 - (d) sodelujejo s Črno goro glede vseh vprašanj, povezanih s praktičnim izvajanjem operativnih dejavnosti, ki jih organizira Agencija v Črni gori, vključno z vsemi dodatnimi vprašanji, ki bi se lahko pojavila med temi dejavnostmi;
 - (e) podpirajo uradnika za usklajevanje v okviru njegovega sodelovanja s Črno goro pri vseh vprašanjih, povezanih z njihovim prispevkom za operativne dejavnosti, ki jih organizira Agencija, ter se po potrebi povezujejo z glavnim sedežem Agencije;
 - (f) podpirajo uradnika za usklajevanje in opazovalce spoštovanja temeljnih pravic, določene za spremljanje operativnih dejavnosti, pri omogočanju lažjega usklajevanja in komunikacije med skupinami Agencije in ustreznimi organi Črne gore ter lažjega izvajanja vseh ustreznih nalog, kadar je potrebno;
 - (g) organizirajo logistično podporo v zvezi z napotitvijo članov skupin ter razporeditvijo in uporabo tehnične opreme;
 - (h) zagotavljajo vso drugo logistično podporo glede operativnega območja, za katero je odgovoren posamezni lokalni urad, da bi prispevali k nemotenemu delovanju operativnih dejavnosti, ki jih organizira Agencija;
 - (i) zagotovijo učinkovito upravljanje lastne opreme Agencije na območjih, ki jih zajemajo njene dejavnosti, vključno z morebitno registracijo in dolgoročnim vzdrževanjem te opreme ter vso potrebno logistično podporo, ter
 - (j) podpirajo drugo osebje in/ali dejavnosti Agencije v Črni gori v skladu z dogovorom med Agencijo in Črno goro.
5. Agencija in Črna gora uredita vse potrebno za izpolnjevanje nalog, dodeljenih lokalnim uradom.

6. Črna gora Agenciji pomaga pri zagotavljanju operativne zmogljivosti lokalnih uradov. Nadaljnje podrobnosti se določijo v ločenem dogovoru med Črno goro in Agencijo.

Člen 7

Uradnik za usklajevanje

1. Brez poseganja v vlogo lokalnih uradov, kot je opisana v členu 6, izvršni direktor imenuje enega ali več strokovnjakov izmed statutarnih uslužbencev, ki se napotijo kot uradniki za usklajevanje za vsako operativno dejavnost. Izvršni direktor Črno goro uradno obvesti o takem imenovanju.
2. Vloga uradnika za usklajevanje je, da:
 - (a) deluje kot posrednik med Agencijo, Črno goro in člani skupin ter v imenu Agencije zagotavlja pomoč pri vseh vprašanjih, povezanih s pogoji napotitve v skupine;
 - (b) spremlja pravilno izvajanje operativnega načrta, v sodelovanju z opazovalci spoštovanja temeljnih pravic vključno glede varstva temeljnih pravic, in o tem poroča izvršnemu direktorju;
 - (c) deluje v imenu Agencije pri vseh vidikih napotitve skupin in o vseh teh vidikih poroča Agenciji ter
 - (d) spodbuja sodelovanje in usklajevanje med Črno goro in sodelujočimi državami članicami.
3. Izvršni direktor lahko v okviru operativnih dejavnosti pooblasti uradnika za usklajevanje, da pomaga pri reševanju kakršnih koli sporov o izvajanju operativnega načrta in napotitvi skupin.
4. Črna gora daje članom skupin samo navodila, ki so skladna z operativnim načrtom. Če uradnik za usklajevanje meni, da navodila, dana članom skupin, niso skladna z operativnim načrtom ali pravnimi obveznostmi, ki se uporabljajo, to nemudoma sporoči uradnikom Črne gore, ki imajo usklajevalno vlogo, in izvršnemu direktorju. Izvršni direktor lahko sprejme ustrezne ukrepe, vključno z odlogom ali prekinitvijo operativne dejavnosti v skladu s členom 18.

Člen 8

Temeljne pravice

1. Pogodbenci se zavezujeta, da bosta pri izvajanju svojih obveznosti na podlagi tega sporazuma ravnali v skladu z vsemi instrumenti s področja prava človekovih pravic, ki se uporabljajo, vključno s Konvencijo Sveta Evrope o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin iz leta 1950, Konvencijo Združenih narodov o statusu beguncev iz leta 1951 in njenim protokolom iz leta 1967, Mednarodno konvencijo Združenih narodov o odpravi vseh oblik rasne diskriminacije iz leta 1965, Mednarodnim paktom Združenih narodov o državljanskih in političnih pravicah iz leta 1966, Konvencijo Združenih narodov o odpravi vseh oblik diskriminacije žensk iz leta 1979, Konvencijo Združenih narodov proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju iz leta 1984, Konvencijo Združenih narodov o

otrokovih pravicah iz leta 1989, Konvencijo Združenih narodov o pravicah invalidov iz leta 2006 ter Listino Evropske unije o temeljnih pravicah.

2. Člani skupin pri opravljanju svojih nalog in izvajanju svojih pooblastil v celoti spoštujejo temeljne pravice, vključno z dostopom do azilnih postopkov in človeškim dostojanstvom, ter posvečajo posebno pozornost ranljivim osebam. Vsi ukrepi, ki se izvajajo pri opravljanju nalog ali izvajanju pooblastil, so sorazmerni s cilji, ki se s takimi ukrepi uresničujejo. Pri opravljanju svojih nalog in izvajanju svojih pooblastil člani skupin v skladu s členom 21 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah ne smejo diskriminirati oseb na kateri koli podlagi, kot je spol, rasa, barva kože, etnično ali socialno poreklo, genetska značilnost, jezik, vera ali prepričanje, politično ali drugo mnenje, pripadnost narodnostni manjšini, premoženje, rojstvo, invalidnost, starost ali spolna usmerjenost.

Člani skupin lahko pri opravljanju svojih nalog ali pri izvajanju svojih pooblastil sprejmejo ukrepe, ki posegajo v temeljne pravice in svoboščine, le, če je to potrebno in sorazmerno s cilji takih ukrepov, pri tem pa morajo spoštovati bistvo teh temeljnih pravic in svoboščin v skladu z mednarodnim pravom, pravom Evropske unije in nacionalnim pravom, ki se uporablja.

Ta določba se smiselno uporablja za vse osebe nacionalnih organov Črne gore, ki sodeluje v operativni dejavnosti.

3. Uradnik Agencije, pristojen za temeljne pravice, spremlja skladnost vsake operativne dejavnosti s standardi temeljnih pravic, ki se uporabljajo. Uradnik za temeljne pravice ali njegov namestnik lahko izvaja obiske na terenu v Črni gori; prav tako predloži mnenja o operativnih načrtih in izvršnega direktorja obvešča o morebitnih kršitvah temeljnih pravic v zvezi z operativno dejavnostjo. Črna gora po potrebi podpre prizadevanja uradnika za temeljne pravice na področju spremljanja.
4. Agencija in Črna gora se strinjata, da bosta zagotovili posvetovalni forum s pravočasnim in učinkovitim dostopom do vseh informacij o spoštovanju temeljnih pravic v zvezi z vsako operativno dejavnostjo, ki se izvaja na podlagi tega sporazuma, tudi z obiski na terenu na operativnem območju.
5. Agencija in Črna gora vzpostavita vsaka svoj pritožbeni mehanizem za obravnavo domnevnih kršitev temeljnih pravic s strani svojega osebja pri opravljanju njegovih uradnih dolžnosti v okviru operativne dejavnosti, ki se izvaja na podlagi tega sporazuma. Mehanizem se opredeli v operativnem načrtu.

Člen 9

Opazovalci spoštovanja temeljnih pravic

1. Uradnik Agencije za temeljne pravice za vsako operativno dejavnost imenuje vsaj enega opazovalca spoštovanja temeljnih pravic, ki med drugim pomaga in svetuje uradniku za usklajevanje.
2. Opazovalec spoštovanja temeljnih pravic spremlja skladnost s temeljnimi pravicami ter zagotavlja nasvete in pomoč glede temeljnih pravic pri pripravi, izvajanju in ocenjevanju zadevne operativne dejavnosti. To vključuje zlasti:
 - (a) spremljanje priprave operativnih načrtov in poročanje uradniku za temeljne pravice, da lahko ta izpolni svoje naloge iz Uredbe (EU) 2019/1896;
 - (b) izvajanje obiskov, vključno z dolgoročnimi obiski, na kraju operativne dejavnosti;

- (c) sodelovanje in povezovanje z uradnikom za usklajevanje ter zagotavljanje svetovanja in pomoči takemu uradniku;
 - (d) obveščanje uradnika za usklajevanje in poročanje uradniku za temeljne pravice o vseh vprašanjih glede morebitnih kršitev temeljnih pravic pri operativni dejavnosti ter
 - (e) prispevanje k ocenjevanju operativne dejavnosti, kot je navedeno v členu 4(2), točka (i).
3. Opazovalci spoštovanja temeljnih pravic so pri opravljanju svojih nalog neodvisni ter imajo dostop do vseh območij, na katerih poteka operativna dejavnost, in do vseh dokumentov, pomembnih za izvajanje zadevne dejavnosti.
 4. Ko so navzoči na operativnem območju, opazovalci spoštovanja temeljnih pravic nosijo oznake, s katerimi jih je mogoče jasno identificirati kot opazovalce spoštovanja temeljnih pravic.
 5. Uradnik Agencije za temeljne pravice lahko sodeluje z institucijo varuha človekovih pravic in svoboščin Črne gore.

Člen 10

Člani skupin

1. Člani skupin so pooblaščen za opravljanje nalog, opisanih v operativnem načrtu, vključno s tistimi, za katere so potrebna izvršilna pooblastila.
2. Pri opravljanju nalog in izvajanju pooblastil člani skupin upoštevajo pravo in predpise Črne gore ter pravo Unije in mednarodno pravo, ki se uporabljata.
3. Člani skupin lahko opravljajo naloge in izvajajo pooblastila na ozemlju Črne gore samo v skladu z navodili organov Črne gore za upravljanje meja ter samo v njihovi navzočnosti. Črna gora lahko člane skupin pooblasti za opravljanje določenih nalog in izvajanje posebnih pooblastil na njenem ozemlju tudi brez navzočnosti njenih organov za upravljanje meja, in sicer ob soglasju Agencije ali matične države članice, kot je ustrezno.
4. Člani skupin, ki so statutarne uslužbenci, pri opravljanju nalog in izvajanju pooblastil nosijo uniformo stalne enote Evropske mejne in obalne straže, razen če je v operativnem načrtu določeno drugače.

Člani skupin, ki niso statutarne uslužbenci, pri opravljanju nalog in izvajanju pooblastil nosijo svoje nacionalne uniforme, razen če je v operativnem načrtu določeno drugače.

Med delovnim časom vsi člani skupin na uniformi nosijo tudi vidno osebno identifikacijo ter na rokavu uniforme moder trak z oznakama Evropske unije in Agencije.

5. Črna gora pooblasti zadevne člane skupin za opravljanje nalog med operativno dejavnostjo, ki zahtevajo uporabo sile, vključno z nošenjem in uporabo službenega orožja, streliva in druge opreme, v skladu z zadevnimi določbami operativnega načrta in ob upoštevanju naslednjega:

- člani skupin, ki so statutarne uslužbenci, lahko nosijo in uporabljajo službeno orožje, strelivo in druga prisilna sredstva ob soglasju Agencije;

- člani skupin, ki niso statutarne uslužbenci, lahko nosijo in uporabljajo službeno orožje, strelivo in druga prisilna sredstva ob soglasju zadevne matične države članice.
6. Uporaba sile, vključno z nošenjem in uporabo službenega orožja, streliva in druge opreme, se izvaja v skladu z nacionalnim pravom Črne gore in v navzočnosti organov Črne gore za upravljanje meja. Črna gora lahko člane skupin pooblasti za uporabo sile tudi brez navzočnosti zadevnih organov Črne gore za upravljanje meja ob upoštevanju naslednjega:
- v primeru članov skupin, ki so statutarne uslužbenci, je za tako pooblastilo za uporabo sile brez navzočnosti organov Črne gore za upravljanje meja potrebno soglasje Agencije;
 - za člane skupin, ki niso statutarne uslužbenci, je za tako pooblastilo za uporabo sile brez navzočnosti organov Črne gore za upravljanje meja potrebno soglasje zadevne matične države članice.

Brez poseganja v zahteve nacionalnega prava Črne gore mora biti vsaka uporaba sile s strani članov skupin potrebna in sorazmerna ter v celoti skladna s pravom Unije, mednarodnim in nacionalnim pravom, ki se uporabljajo, vključno in še zlasti z zahtevami iz Priloge V k Uredbi (EU) 2019/1896.

7. Agencija pred napotitvijo članov skupin Črno goro obvesti o službenem orožju, strelivu in drugi opremi, ki jo člani skupin lahko nosijo na podlagi odstavka 5 tega člena. Črna gora lahko prepove nošenje določenega službenega orožja, streliva in druge opreme, če se tudi v njeni zakonodaji uporablja enaka prepoved za njene organe za upravljanje meja. Pred napotitvijo članov skupin Črna gora obvesti Agencijo o dovoljenem službenem orožju, strelivu in opremi ter o pogojih za njihovo uporabo. Agencija da te informacije na voljo državam članicam.

Črna gora uredi vse potrebno za izdajo vseh potrebnih dovoljenj za orožje ter olajša uvoz, izvoz, prevoz in hrambo orožja, streliva in druge opreme, ki je na voljo članom skupin, v skladu z zahtevo Agencije. Postopek izdaje dovoljenj za orožje se opredeli v operativnem načrtu.

8. Službeno orožje, strelivo in oprema se lahko uporabijo za zakonito samoobrambo in zakonito obrambo članov skupin ali drugih oseb v skladu z nacionalnim pravom Črne gore ter ustreznimi načeli mednarodnega prava in prava Unije.
9. Črna gora lahko članom skupin dovoli vpogled v svoje nacionalne zbirke podatkov, če je to potrebno za izpolnjevanje operativnih ciljev, določenih v operativnem načrtu. Črna gora poskrbi za dejanski in učinkovit dostop do takih zbirk podatkov.

Črna gora pred napotitvijo članov skupin Agencijo obvesti o nacionalnih zbirkah podatkov, katerih uporaba je dovoljena.

Člani skupin imajo vpogled samo v podatke, ki so potrebni za opravljanje njihovih nalog in izvajanje njihovih pooblastil. Navedeni vpogled se izvede v skladu z nacionalno zakonodajo Črne gore o varstvu podatkov in tem sporazumom.

10. Črna gora za izvajanje operativnih dejavnosti napoti uradnike policijske uprave kot organa v sestavi ministrstva za notranje zadeve Črne gore, ki so sposobni in pripravljeni komunicirati v angleščini za izvajanje usklajevalne vloge v imenu Črne gore v skladu z operativnim načrtom.

Člen 11

Privilegiji in imunitete premoženja, sredstev in operacij Agencije

1. Vsi prostori in stavbe Agencije v Črni gori so nedotakljivi. Izvzeti so iz preiskave, zasega, zaplembe ali razlastitve.
2. Premoženje in sredstva Agencije, vključno s prevoznimi sredstvi, komunikacijami, arhivi, vso korespondenco, listinami, identifikacijskimi listinami in finančnimi sredstvi, so nedotakljivi.
3. Sredstva Agencije so tudi sredstva v lasti, solastnini ali najemu države članice, ki jih ta ponudi Agenciji. Ob vkrcanju predstavnikov pristojnih nacionalnih organov se zanje šteje, da so sredstva v službi države in ustrezno odobrena.
4. Zoper Agencijo se ne smejo sprejeti nobeni izvršilni ukrepi. Premoženje in sredstva Agencije niso predmet nobenega upravnega ali pravnega prisilnega ukrepa. Premoženja Agencije ni mogoče zaseči za izvršitev sodbe, odločbe ali odredbe.
5. Izvršni direktor lahko na zahtevo pristojnih pravosodnih organov Črne gore zadevnim nacionalnim organom Črne gore dovoli vstop v prostore in zgradbe in/ali dostop do premoženja in sredstev Agencije v primeru resnega suma kaznivega dejanja.
V primeru požara ali druge nesreče, ki zahteva takojšnje zaščitno ukrepanje, se lahko predpostavlja, da je bilo soglasje izvršnega direktorja podano.
6. Črna gora dovoli vnos in odstranitev predmetov in opreme, ki jo Agencija napoti v Črno goro za operativne namene.
7. Agencija je oproščena vseh dajatev (vključno s carinami) in davkov ter vseh prepovedi in omejitev pri uvozu in izvozu za predmete in opremo, namenjene za njeno uradno uporabo, vključno s predmeti in opremo, ki jih v imenu Agencije uvozi ali izvozi tretja oseba.

Člen 12

Privilegiji in imunitete članov skupin

1. Namen privilegijev in imunitet, ki se naknadno podelijo članom skupin, je zagotoviti, da člani skupin lahko opravljajo svoje uradne dolžnosti v okviru ukrepov, ki se izvajajo v skladu z operativnim načrtom na ozemlju Črne gore.
2. Zoper člane skupin ni mogoče začeti nobene preiskave ali pravnih postopkov v Črni gori ali s strani organov Črne gore, razen v okoliščinah iz odstavka 3.
3. Člani skupin uživajo imuniteto pred kazensko, civilno in upravno jurisdikcijo Črne gore za vsa dejanja, ki jih storijo pri izvajanju uradnih nalog.

Kadar nameravajo organi Črne gore sprožiti kazenske, civilne ali upravne postopke zoper člana skupine, pristojni organi Črne gore o tem nemudoma obvestijo izvršnega direktorja. Postopek obveščanja je v skladu z veljavno odločitvijo Agencije o tem, ki se opredeli v operativnem načrtu.

Izvršni direktor po prejemu takega uradnega obvestila brez nepotrebnega odlašanja obvesti ustrezne organe Črne gore, ali je član skupine zadevno dejanje storil pri opravljanju svojih uradnih nalog. Če opredeli, da je bilo dejanje storjeno pri opravljanju uradnih nalog, se postopek ne začne. Če opredeli, da dejanje ni bilo

storjeno pri opravljanju uradnih nalog, se postopek lahko začne. Opredelevitev izvršnega direktorja je za Črno goro zavezujoča in je ta ne more izpodbijati.

Dokler se izvršni direktor ne opredeli, Agencija ne sprejme nobenih ukrepov, s katerimi bi se ogrozil morebitni nadaljnji kazenski pregon člana skupine s strani pristojnih organov Črne gore, vključno z olajšanjem odhoda zadevnega člana skupine iz Črne gore.

Privilegiji, ki se podelijo članom skupin, in imuniteta pred kazensko jurisdikcijo Črne gore ne pomenijo tudi imunitete pred jurisdikcijo matične države članice.

4. Če postopek začnejo člani skupin, se ne morejo sklicevati na imuniteto pred jurisdikcijo glede katerega koli nasprotnega zahtevka, neposredno povezanega z glavnim zahtevkom.
5. Prostori, stanovanja, prevozna sredstva in komunikacije ter premoženje, vključno z vso korespondenco, listinami, identifikacijskimi listinami in premoženjem članov skupin, so nedotakljivi, razen v primeru izvršilnih ukrepov, kot so dovoljeni v skladu z odstavkom 10.
6. Črna gora je odgovorna za vso škodo, ki jo člani skupin povzročijo tretjim osebam pri opravljanju uradnih nalog.
7. Če škodo iz hude malomarnosti ali z zavestno kršitvijo povzroči član skupine, ki je statutarni uslužbenec, ali če ta škode ne povzroči v okviru opravljanja uradnih nalog, lahko Črna gora prek izvršnega direktorja zahteva, da Agencija plača odškodnino.
Če škodo iz hude malomarnosti ali z zavestno kršitvijo povzroči član skupine, ki ni statutarni uslužbenec Agencije, ali če ta škode ne povzroči v okviru opravljanja uradnih nalog, lahko Črna gora prek izvršnega direktorja zahteva, da zadevna matična država članica plača odškodnino.
8. Nobena od pogodbenic niti nobena sodelujoča država članica ali Agencija niso odgovorne za škodo, povzročeno v Črni gori zaradi višje sile, na katero niso imele vpliva.
9. Člani skupin niso dolžni pričati v sodnih postopkih v Črni gori. Člani skupin lahko pričajo z izjavo, predloženo v skladu s procesnim pravom Črne gore. Taka predložitev ne vpliva na imuniteto iz odstavka 3.
10. V zvezi s člani skupin ni mogoče izvesti nobenih izvršilnih ukrepov, razen če je proti njim začet kazenski, civilni ali upravni postopek, ki ni povezan z njihovimi uradnimi nalogami. Premoženja članov skupin, za katerega izvršni direktor Agencije potrdi, da je potrebno za opravljanje njihovih uradnih nalog, ni mogoče zaseči za izvršitev sodbe, odločbe ali odredbe. V zakonskih, civilnih in upravnih postopkih za člane skupin ne veljajo nobene omejitve glede osebne svobode ali drugi prisilni ukrepi.
11. V zvezi z nalogami, opravljenimi za Agencijo, se za člane skupin ne uporabljajo določbe o socialni varnosti, ki morebiti veljajo v Črni gori.
12. Plača in prejemki, ki jih od Agencije in/ali matične države članice prejemajo člani skupin, ter kakršni koli prihodki, ki jih člani skupin prejmejo zunaj Črne gore, v Črni gori na noben način niso obdavčeni.
13. Črna gora dovoli vnos predmetov za osebno uporabo članov skupin in zanje odobri oprostitvev plačila vseh carinskih dajatev, davkov in podobnih dajatev, z izjemo stroškov za skladiščenje in prevoz takih predmetov ter podobne storitve, povezane z njimi. Črna gora prav tako dovoli izvoz takih predmetov.

14. Osebnе prtljage članov skupin se ne pregleduje, razen v primeru upravičenega suma, da vsebuje predmete, ki ne spadajo med predmete za osebno uporabo članov skupin, ali predmete, katerih uvoz ali izvoz je prepovedan z zakonom Črne gore ali za katere veljajo njeni predpisi o karanteni. Pregled take osebnе prtljage se lahko opravi le v navzočnosti zadevnih članov skupin ali pooblaščenega predstavnika Agencije.
15. Agencija in Črna gora imenujeta kontaktne točke, ki so ves čas na voljo ter so odgovorne za izmenjavo informacij in izvedbo takojšnjih ukrepov, če bi lahko dejanje člana skupine pomenilo kršitev kazenskega prava, pa tudi za izmenjavo informacij in operativne dejavnosti v zvezi s kakršnim koli civilnim in upravnim postopkom zoper člana skupine.

Dokler pristojni organi matične države članice ne ukrepajo, si Agencija in Črna gora pomagata pri izvedbi vseh potrebnih poizvedb in preiskav katerega koli domnevnega kaznivega dejanja, v zvezi s katerim ima Agencija, Črna gora ali obe interes, pri identifikaciji prič ter zbiranju in predložitvi dokazov, vključno z zahtevo za pridobitev in, če je ustrezno, izročitev predmetov, povezanih z domnevnim kaznivim dejanjem. Izročitev takih predmetov se lahko pogojuje z njihovo vrnitvijo pod pogoji, ki jih določi pristojni organ, ki take predmete izroči.

Člen 13

Ranjeni ali umrli člani skupin

1. Brez poseganja v člen 12 ima izvršni direktor pravico, da poskrbi za vrnitev ranjenih ali umrlih članov skupin v domovino, vključno z njihovo osebno lastnino, in da uredi vse potrebno v zvezi s tem.
2. Na umrlem članu skupine se opravi obdukcija le ob izrecnem soglasju zadevne matične države članice in v navzočnosti predstavnika Agencije ali zadevne matične države članice.
3. Črna gora in Agencija v največji možni meri sodelujeta, da omogočita čimprejšnjo repatriacijo ranjenih ali umrlih članov skupin.

Člen 14

Akreditacijska listina

1. Agencija vsakemu članu skupine izda listino v črnogorskem in angleškem jeziku za namen identifikacije s strani nacionalnih organov Črne gore ter kot dokazilo o pravicah imetnika, da opravlja naloge in izvaja pooblastila iz člena 10 tega sporazuma in iz operativnega načrta (v nadaljnjem besedilu: kreditacijska listina).
2. Kreditacijska listina vključuje naslednje informacije o članu osebjа: ime in državljanstvo, čin ali službeni naziv, novejšo digitalno fotografijo in naloge, ki jih član osebjа lahko opravlja med napotitvijo. Kreditacijska listina vključuje datum izteka veljavnosti.
3. Za namene identifikacije s strani nacionalnih organov Črne gore morajo imeti člani skupin vedno pri sebi kreditacijsko listino.
4. Črna gora prizna kreditacijsko listino v kombinaciji z veljavno potno listino kot dokument, ki zadevnemu članu skupine dovoljuje vstop in bivanje v Črni gori brez

vizuma, predhodne odobritve ali katere koli druge listine do dneva izteka njene veljavnosti.

5. Akreditacijska listina se ob koncu napotitve vrne Agenciji. O tem se obvestijo pristojni organi Črne gore.

Člen 15

Uporaba za člane osebja, ki niso napoteni kot člani skupin

Členi 12, 13 in 14 se smiselno uporabljajo za vse člane osebja, ki so napoteni v Črno goro na podlagi tega sporazuma ali iz njega izhajajočega operativnega načrta in niso člani skupin, vključno z opazovalci spoštovanja temeljnih pravic in statutarnimi uslužbenci, napotenimi v lokalne urade.

Člen 16

Varstvo osebnih podatkov

1. Osebni podatki se sporočajo le, če je to potrebno, da lahko pristojni organi Črne gore ali Agencija izvajajo ta sporazum. Organ v posameznem primeru obdeluje osebne podatke, vključno z njihovim prenosom drugi pogodbenici, v skladu s pravili o varstvu podatkov, ki se uporabljajo za zadevni organ. Pogoji za kakršni koli prenos podatkov je, da pogodbenica zagotovi naslednje minimalne zaščitne ukrepe:
 - (a) osebni podatki se morajo obdelovati zakonito, pošteno in pregledno v zvezi s posameznikom, na katerega se nanašajo;
 - (b) osebni podatki se morajo zbrati za določene, izrecne in upravičene namene izvajanja tega sporazuma, pri čemer jih niti organ pošiljatelj niti organ prejemnik ne smeta dodatno obdelovati na način, ki ni združljiv s temi nameni;
 - (c) osebni podatki morajo biti ustrezni, relevantni in omejeni na to, kar je potrebno za namen, za katerega se zbirajo ali nadalje obdelujejo; osebni podatki, poslani v skladu s pravom, ki se uporablja za organ pošiljatelj, se lahko nanašajo le na enega ali več naslednjih podatkov:
 - ime,
 - priimek,
 - datum rojstva,
 - državljanstvo,
 - čin,
 - stran potne listine z osebnimi podatki,
 - akreditacijsko listino,
 - sliko osebne izkaznice / potnega lista / akreditacijske listine,
 - elektronski naslov,
 - številko mobilnega telefona,
 - podatke o orožju,
 - trajanje napotitve,

- lokacijo napotitve,
- identifikacijske številke zrakoplovov ali plovil,
- datum prihoda,
- letališče prihoda/mejni prehod,
- številko prihodnega leta,
- datum odhoda,
- letališče odhoda/mejni prehod,
- številko odhodnega leta,
- matično državo članico / tretjo državo,
- organ napotitve,
- naloge / operativni profil,
- prevozna sredstva,
- pot

članov skupin, osebja Agencije, ustreznih opazovalcev ali članov programov za izmenjavo osebja;

- (d) osebni podatki morajo biti točni in po potrebi posodobljeni;
- (e) osebni podatki morajo biti shranjeni v obliki, ki dopušča identifikacijo posameznikov, na katere se nanašajo, le toliko časa, kolikor je potrebno za namene, za katere so bili zbrani ali za katere se nadalje obdelujejo;
- (f) osebni podatki se morajo obdelovati na način, ki zagotavlja ustrezno varnost osebnih podatkov, ob upoštevanju specifičnega tveganja pri obdelavi, vključno z zaščito pred nedovoljeno ali nezakonito obdelavo in pred nenamerno izgubo, uničenjem ali poškodbo, z ustreznimi tehničnimi ali organizacijskimi ukrepi (v nadaljnjem besedilu: kršitev varstva podatkov); pogodbenica prejemnica sprejme ustrezne ukrepe za obravnavo vsake kršitve varstva podatkov ter o taki kršitvi brez odlašanja in v 72 urah uradno obvesti pogodbenico pošiljateljico;
- (g) organ pošiljatelj in organ prejemnik sprejmeta vse razumne ukrepe, da se brez odlašanja zagotovi popravek ali izbris osebnih podatkov, kot je ustrezno, če njihova obdelava ni v skladu s tem členom, zlasti če podatki niso primerni, ustrezni, točni ali če presegajo namen obdelave; to vključuje uradno obveščanje druge pogodbenice o vseh popravkih ali izbrisih;
- (h) organ prejemnik na zahtevo obvesti organ pošiljatelj o uporabi sporočenih podatkov;
- (i) osebni podatki se lahko sporočijo samo naslednjim pristojnim organom:
 - Agencija in
 - policijska uprava kot organ ministrstva za notranje zadeve Črne gore.

Za nadaljnje sporočanje drugim organom je potrebno predhodno soglasje organa pošiljatelja;

- (j) organ pošiljatelj in organ prejemnik morata voditi pisno evidenco o sporočanju in prejemanju osebnih podatkov;

- (k) vzpostavi se neodvisni nadzor nad zagotavljanjem skladnosti s pravili o varstvu podatkov, vključno s preverjanjem takih evidenc; posamezniki, na katere se nanašajo osebni podatki, imajo pravico do vložitve pritožbe pri nadzornem organu in prejema odgovora brez odlašanja;
 - (l) posamezniki, na katere se nanašajo osebni podatki, imajo pravico do prejema informacij o obdelavi svojih osebnih podatkov, dostopa do takih podatkov in popravka ali izbrisa netočnih ali nezakonito obdelanih podatkov, ob upoštevanju potrebnih in sorazmernih omejitev zaradi pomembnih razlogov v javnem interesu, ter
 - (m) posamezniki, na katere se nanašajo osebni podatki, imajo pravico do učinkovitega upravnega in sodnega varstva zaradi kršitev navedenih zaščitnih ukrepov.
2. Vsaka pogodbenica redno pregleduje svoje politike in postopke za izvajanje tega člena. Na zahtevo druge pogodbenice pogodbenica, ki prejme zahtevo, pregleda svoje politike in postopke glede obdelave osebnih podatkov, da bi preverila in potrdila, da se zaščitni ukrepi iz tega člena učinkovito izvajajo. Rezultati pregleda se v razumnem času sporočijo pogodbenici, ki ga je zahtevala.
 3. Nadzor nad zaščitnimi ukrepi za varstvo podatkov iz tega sporazuma izvajata evropski nadzornik za varstvo podatkov ter agencija Črne gore za varstvo osebnih podatkov in prost dostop do informacij.
 4. Pogodbenici sodelujeta z Evropskim nadzornikom za varstvo podatkov kot nadzornim organom Agencije.
 5. Agencija in Črna gora ob koncu vsake operativne dejavnosti pripravita skupno poročilo o uporabi tega člena. To poročilo se pošlje uradniku Agencije za temeljne pravice, pooblaščenim osebam za varstvo podatkov ter agenciji Črne gore za varstvo osebnih podatkov in prost dostop do informacij.
 6. Agencija in Črna gora v posebnih določbah ustreznih operativnih načrtov določita podrobna pravila o sporočanju in obdelavi osebnih podatkov za namene operativnih dejavnosti na podlagi tega sporazuma. Navedene določbe so v skladu z ustreznimi zahtevami prava Evropske unije in Črne gore. Med drugim navajajo predvideni namen komunikacije, upravljavca(-e) ter vse vloge in odgovornosti, kategorije sporočenih podatkov, posebna obdobja hrambe podatkov in vse minimalne zaščitne ukrepe. Zaradi preglednosti in predvidljivosti se navedene določbe javno objavijo v skladu z ustreznimi smernicami Evropskega odbora za varstvo podatkov.

Člen 17

Izmenjava tajnih podatkov in občutljivih netajnih podatkov

1. Vsaka izmenjava ali razširjanje tajnih podatkov v okviru tega sporazuma je predmet ločenega upravnega dogovora, ki ga sklenejo Agencija in ustrezni organi Črne gore, predhodno pa ga potrdi Evropska komisija.
2. Za vsako izmenjavo občutljivih netajnih podatkov v okviru tega sporazuma velja, da:

- (a) jo Agencija obravnava v skladu s členom 9(5) Sklepa Komisije (EU, Euratom) 2015/443³, Črna gora pa v skladu s svojo nacionalno zakonodajo;
 - (b) pogodbenica prejemnica taki izmenjavi zagotovi tako raven varstva, kot jo glede zaupnosti, celovitosti in razpoložljivosti za enake podatke zagotavlja pogodbenica pošiljateljica, ter
 - (c) se opravi prek sistema za izmenjavo podatkov, ki izpolnjuje merila razpoložljivosti, zaupnosti in celovitosti občutljivih netajnih podatkov, kot je komunikacijsko omrežje iz člena 14 Uredbe (EU) 2019/1896.
3. Pogodbenici spoštujeta pravice intelektualne lastnine v zvezi z vsemi podatki, ki se obdelujejo v okviru tega sporazuma.

Člen 18

Odločitev o odlogu, prekinitvi in/ali umiku financiranja operativne dejavnosti

1. Če pogoji za izvajanje operativne dejavnosti niso več izpolnjeni, tudi na podlagi uradnega obvestila Črne gore, izvršni direktor tako operativno dejavnost prekine, potem ko o tem obvesti Črna goro. Tako obvestilo mora biti pisno in obrazloženo.
2. Če Črna gora ne spoštuje tega sporazuma ali operativnega načrta, lahko izvršni direktor umakne financiranje zadevne operativne dejavnosti in/ali dejavnost odloži ali prekine, potem ko o tem pisno obvesti Črno goro.
3. Če ni mogoče zagotoviti varnosti katerega koli udeleženca operativne dejavnosti, napotenega v Črno goro, lahko izvršni direktor odloži ali prekine zadevno operativno dejavnost ali določene njene vidike.
4. Če izvršni direktor meni, da so bile ali da bodo verjetno huje ali dlje časa kršene temeljne pravice ali obveznosti mednarodne zaščite v zvezi z operativno dejavnostjo, ki se izvaja na podlagi tega sporazuma, umakne financiranje zadevne operativne dejavnosti in/ali dejavnost odloži ali prekine, potem ko o tem obvesti Črno goro.
5. Črna gora lahko od izvršnega direktorja zahteva odlog ali prekinitvev operativne dejavnosti. Taka zahteva mora biti pisna in obrazložena.
6. Odlog, prekinitvev ali umik financiranja na podlagi tega člena začne veljati, ko je Črna gora o tem uradno obveščena. To ne vpliva na pravice ali obveznosti, ki izhajajo iz izvajanja tega sporazuma ali operativnega načrta pred takim odlogom, prekinitvijo ali umikom financiranja.
7. Črna gora lahko zahteva prekinitvev napotitve katerega koli člana skupine ali drugega ustreznega osebja, ki ne spoštuje tega sporazuma ali iz njega izhajajočega operativnega načrta in resno krši črnogorsko zakonodajo. Odločitev o prekinitvi napotitve sprejme izvršni direktor ali zadevna matična država članica, kot je ustrezno, in o njej uradno obvesti ustrezne organe Črne gore.

Člen 19

Boj proti goljufijam

³ Sklep Komisije (EU, Euratom) 2015/443 z dne 13. marca 2015 o varnosti v Komisiji (UL L 72, 17.3.2015, str. 41).

1. Črna gora takoj uradno obvesti Agencijo, Evropsko javno tožilstvo in/ali Evropski urad za boj proti goljufijam, če izve za verodostojne domneve o goljufiji, korupciji ali kakršni koli drugi nezakoniti dejavnosti, povezani z izvajanjem tega sporazuma, ki bi lahko vplivala na interese Evropske unije.
2. Če se take domneve nanašajo na finančna sredstva Evropske unije, izplačana v zvezi s tem sporazumom, Črna gora zagotovi vso potrebno pomoč Evropskemu uradu za boj proti goljufijam in/ali Evropskemu javnemu tožilstvu v zvezi s preiskovalnimi dejavnostmi na svojem ozemlju, vključno z omogočanjem razgovorov, pregledov na kraju samem in preiskav (vključno z dostopom do informacijskih sistemov in podatkovnih zbirk v Črni gori) ter omogočanjem dostopa do vseh zadevnih podatkov o tehničnem in finančnem upravljanju zadev, ki jih delno ali v celoti financira Evropska unija.

Člen 20

Izvajanje tega sporazuma

1. Za Črno goro ta sporazum izvaja policijska uprava kot organ ministrstva za notranje zadeve Črne gore.
2. V imenu Evropske unije ta sporazum izvaja Agencija.

Člen 21

Reševanje sporov

1. Vse spore, ki nastanejo v zvezi z izvajanjem tega sporazuma, skupaj obravnavajo predstavniki Agencije in pristojnih organov Črne gore.
2. Če ni predhodnega dogovora, se spori glede razlage ali uporabe tega sporazuma rešujejo izključno s pogajanjem med pogodbenicama.

Člen 22

Začetek veljavnosti, začasna uporaba, spremembe, trajanje, začasno prenehanje uporabe in odpoved sporazuma ter odpoved predhodnega sporazuma

1. Pogodbenici ta sporazum ratificirata, sprejmeta ali odobrita v skladu s svojimi notranjimi pravnimi postopki. Pogodbenici se uradno obvestita o dokončanju za to potrebnih postopkov.
2. Ta sporazum začne veljati prvi dan drugega meseca, ki sledi datumu, na katerega sta se pogodbenici medsebojno uradno obvestili o dokončanju notranjih pravnih postopkov v skladu z odstavkom 1.

Do zaključka postopkov, potrebnih za začetek njegove veljavnosti, se ta sporazum lahko začasno uporablja od prvega dne drugega meseca po datumu podpisa s strani pogodbenic.

3. Ta sporazum je mogoče spremeniti le pisno s soglasjem pogodbenic.
4. Ta sporazum se sklene za nedoločen čas. Njegovo izvajanje se lahko začasno zadrži ali se ga odpove s pisnim sporazumom med pogodbenicama ali z enostranskim začasnim zadržanjem njegovega izvajanja ali odpovedjo katere koli od pogodbenic.

V primeru enostranskega začasnega zadržanja izvajanja ali odpovedi pogodbenica, ki želi začasno zadržati izvajanje sporazuma ali ga odpovedati, o tem pisno uradno obvesti drugo pogodbenico. Enostranska odpoved tega sporazuma ali začasno zadržanje njegovega izvajanja začne veljati prvi dan drugega meseca, ki sledi mesecu, v katerem je bilo poslano uradno obvestilo.

5. Sporazum o statusu z dne 7. oktobra 2019 med Evropsko unijo in Črno goro glede ukrepov, ki jih izvaja Evropska agencija za mejno in obalno stražo v Črni gori, podpisan v Luxembourg, se razveljavi in nadomesti s tem sporazumom.

V obdobju začasne uporabe tega sporazuma se začasno zadrži izvajanje Sporazuma o statusu z dne 7. oktobra 2019 med Evropsko unijo in Črno goro glede ukrepov, ki jih izvaja Evropska agencija za mejno in obalno stražo v Črni gori, podpisanega v Luxembourg.

Vse operativne dejavnosti, ki so se začele izvajati na podlagi sporazuma o statusu z dne 7. oktobra 2019 med Evropsko unijo in Črno goro glede ukrepov, ki jih izvaja Evropska agencija za mejno in obalno stražo v Črni gori, podpisanega v Luxembourg, ter potekajo v času začasne uporabe ali začetka veljavnosti tega sporazuma, se lahko nadaljujejo, če se zadevni operativni načrt spremeni ali prilagodi v skladu s tem sporazumom.

6. Uradna obvestila v skladu s tem členom se za Evropsko unijo pošljejo generalnemu sekretarju Sveta Evropske unije, za Črno goro pa ministrstvu za zunanje zadeve Črne gore.

Sestavljeno v dveh izvodih v angleškem, bolgarskem, češkem, danskem, estonskem, finskem, francoskem, grškem, hrvaškem, irskem, italijanskem, latvijskem, litovskem, madžarskem, malteškem, nemškem, nizozemskem, poljskem, portugalskem, romunskem, slovaškem, slovenskem, španskem, švedskem in črnogorskem jeziku, pri čemer je vsako od navedenih besedil enako verodostojno.

V POTRDITEV NAVEDENEGA so spodaj podpisani pooblaščenici, ki so za to ustrezno pooblašчени, podpisali ta sporazum.

V XX, DD/MM/LLLL